

COMMISSIE RUIMTE EN VERKEER

griffier van de raadscommissie
henk.dijksterhuis@griffie.groningen.nl
tel 050-367 7724

VERGADERSTUK

vergaderdatum: 7 december 2005
behorende bij agendapunt: A.1.
onderwerp: Watergang: aanwijzing nieuwe liggebieden

november 2005

Aan de raad,

Watergang, nieuwe liggebieden

Dit voorstel vraagt uw instemming met het uitwerken van herinrichtingsvoorstellen voor nieuwe ligplaatsen voor woonschepen, de uitvoering daarvan en het maken van een nieuw bestemmingsplan voor het openbaar vaarwater. Wij beogen hiermee binnen de grenzen van het resterende budget het uitvoeringsprogramma Watergang te kunnen afwickelen.

Op 26 januari 2000 hebt u de structuurschets Watergang vastgesteld en daarmee het gemeentelijk beleidskader aangegeven voor het openbaar vaarwater. De uitvoering van deze structuurschets is vertaald in een meerjarig uitvoeringsprogramma.

Het uitvoeringsprogramma bestaat uit de volgende vier onderdelen:

1. verbetering van de regelgeving
2. aanscherpen van de handhaving
3. de aanpak van bestaande en nieuwe kanaalvakken
4. verdere ontwikkeling van beleid.

Hieronder vindt u de onderdelen toegelicht.

1. Verbetering van de regelgeving

Door vaststelling van de Verordening openbaar vaarwater 2002 is de regelgeving aanmerkelijk verbeterd. In deze verordening is onder meer geregeld dat, in kanaalvakken liggend in of grenzend aan gebieden aangewezen als beschermd stadsgezicht op grond van de Monumentenwet 1988, bij vervanging en/of verbouwing van woonschepen alleen nog vergunningen worden afgegeven voor authentieke woonschepen. Deze maatregel is erop gericht de beeldkwaliteit van het wonen op het

water in de toekomst geleidelijk aan te verbeteren. Daarnaast willen we door het aanbieden van bruikleenovereenkomsten het gebruik van de oevers bij woonschepen reguleren en waar nodig in de toekomst verbeteren.

Ter afronding van de verbetering van de regelgeving dienen de regels ook nog planologisch ingekaderd te worden in een nieuw bestemmingsplan, als opvolger van de Uniforme voorschriften openbaar Vaarwater (UVOV) en de voorschriften in diverse andere bestemmingsplannen.

2. Aanscherpen van de handhaving

De nieuwe regelgeving biedt handvatten voor een betere handhaving. Overtredingen kunnen zo beter worden aangepakt, hetgeen ook al is gebeurd. Het beeld verandert geleidelijk naar de gewenste invulling van wonen op het water. De weg van geleidelijkheid heeft twee voordelen. De rechten van de woonbootbewoners worden gerespecteerd omdat dit in overgangsrecht is vastgelegd en het gewenste resultaat komt op termijn zonder hoge kosten tot stand.

3. Aanpak van bestaande en nieuwe kanaalvakken

Vanaf 2000 is veel tijd gestoken in het oplossen van problemen die een concrete uitwerking van de structuurschets in de weg staan. Een kanaalvaksgewijze aanpak, procesmatig afgestemd op het baggeren van kanaalvakken, bleek niet haalbaar. De nadruk is komen te liggen op het aanvullen van regelgeving. Met name de regelgeving rond het oeveragebruik is nog niet op orde. Voor het vervolg van het project wordt concreet de aanpak van één bestaand kanaalvak en drie nieuwe liggebieden voorgesteld. De aanpak is bedoeld om ruimte te maken in de bestaande liggebieden, urgente verplaatsingen mogelijk te maken en compensatie te bieden voor elders vervallen ligplekken. Het is de bedoeling dat het huidige aantal ligplaatsen (434) in de gemeente Groningen niet lager wordt. Zo moet de nieuwe locatie Hoendiep een oplossing bieden voor de woonschepen die bij de Suikerunie liggen. Die schepen zijn in verband met milieuregelgeving wegbestemd in het bestemmingsplan Hoendiep. De nieuwe locatie maakt het mogelijk ze in westelijke richting te verplaatsen. Na deze urgente gevallen worden de resterende beschikbare ligplaatsen uitgegeven via de wachtlijst.

In 2004 hebben wij opdracht gegeven kansrijke uitleggebieden te inventariseren. De inventarisatie heeft drie locaties opgeleverd. Een extern bureau heeft een tentatief ontwerp gemaakt voor de drie locaties. Het gaat daarbij om 24 ligplaatsen. De aantallen staan vermeld bij de locatie: Hoornsedijk 3, Hoendiep 11, Boterdiep 10. Wij vragen u ermee in te stemmen dat voor deze locaties concrete herinrichtingsplannen worden opgesteld. Omdat de beschikbare middelen beperkt zijn zetten wij in op een gefaseerde, sobere en doelmatige aanpak. Concrete risico's laten zich pas goed inschatten als een ontwerp is uitgewerkt en de inspraakprocedure doorloopt. Dit leidt mogelijk tot aanpassing van het ontwerp.

De herinrichting van het Boterdiep zal naar onze inschatting moeizamer verlopen dan die van de andere twee nieuwe gebieden. Om onnodige risico's te vermijden stellen wij voor het Boterdiep als reserveproject aan te merken en hier pas met herinrichting te beginnen indien blijkt dat nog voldoende middelen beschikbaar zijn na aanleg van de andere twee. De ontwerpen doorlopen alle een regulier inspraaktraject en zullen u vervolgens ter goedkeuring worden voorgelegd.

Daarnaast wordt in de bestaande kanaalvakken gekeken naar de ligplekken die de gemeente op dit ogenblik in bezit heeft. Die ligplekken worden zo mogelijk via de wachtlijst uitgegeven. Mocht de ruimte te krap zijn om een ligplaats in stand te houden dan stellen wij voor deze te laten vervallen en in de nieuwe liggebieden te compenseren. De tussenruimte tussen de schepen moet naar 5 meter worden gebracht in verband met de brandveiligheid. Dit kan veelal bereikt worden door in een kanaalvak één of twee ligplekken te laten vervallen. Ook als het vervallen van een ligplaats, die in ons bezit is, kan bijdragen aan die kwaliteitsverbetering van het kanaalvak als geheel wordt deze gecompenseerd. De verbetering van de ruimte tussen schepen moet wel in verhouding staan tot de kosten die deze met zich brengt, zoals het moeten verplaatsen van nutskasten en overige voorzieningen.

Ten slotte is het nodig een oplossing te vinden voor het deel van de Wilhelminakade tussen de Herman Colleniusbrug en de Spoorbrug. Het gaat hier om een oplossing die aanvaardbaar is voor woonbooteigenaren en buurtbewoners. In het bestemmingsplan Oranjewijk zijn op stedenbouwkundige gronden twee ligplekken wegbestemd. De twee woonschepen op die plekken vallen nu onder het overgangsrecht. De gemeente heeft elders in dit kanaalvak een ligplek verworven. Door verplaatsing van één van de bedoelde woonschepen kan één wegbestemde ligplek worden vrijgemaakt. De oplossing moet voorzien in een uitgewerkt herinrichtingsvoorstel. Hiervoor moet dan aan de wachtlijst worden voorbijgegaan. Momenteel loopt hierover een bezwaarschriftprocedure, omdat o.a. het Woonschepencomité het er niet mee eens is dat de wachtlijst wordt gepasseerd.

4. Verdere ontwikkeling van beleid

Voor zover nu te overzien zullen de drie nieuwe liggebieden waarschijnlijk de laatste uitbreidingslocaties zijn voor woonschepen. De Woonschepenhaven is opgenomen in de ontwikkeling van de Eemskanaalzone en in zoverre dan ook losgekoppeld van de voortgang van Watergang. Met name op het gebied van recreatie en waterbeheer zijn er nog de nodige wensen die in de uitvoering van Watergang integraal meegenomen zouden moeten worden. Echter, het niet toekennen van middelen uit de keuzenota heeft onvermijdelijk consequenties voor Watergang. Gezien de bezuinigingstaakstelling is nieuw beleid pas realiseerbaar als daarvoor ook middelen beschikbaar worden gesteld.

5. Financiën

In december 2000 hebt u een uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld van € 613.000 voor de eerste fase van de uitvoering van de structuurschets Watergang. Voor het onderdeel toerisme kunnen we melden dat de Oosterhaven is uitgebreid met 18 plaatsen voor pleziervaartuigen en dat een kanosteiger met verhuur is gerealiseerd onder de Herebrug. Van het oorspronkelijke projectplan is het onderdeel regelgeving afgerond met de vaststelling van de Verordening Openbaar Vaarwater in 2002. De aanpak per kanaalvak is niet doorgegaan.

In de aanloopfase is veel tijd besteed aan overleg met het Woonschepcomité en met vertegenwoordigers van provincie, waterschap en belangenorganisaties om tot een constructieve samenwerking te komen. Dit heeft mede geresulteerd in het totstandkomen van de bruikleenovereenkomst en inventarisatie van de mogelijke uitleggebieden.

Om de hierboven aangegeven concrete voorstellen uit te werken en in uitvoering te nemen en het bestemmingsplan af te ronden vragen we u het restantkrediet van de gereserveerde middelen beschikbaar te stellen. Om het project financieel overzichtelijk te houden worden de plankosten centraal bijgehouden en zullen voor de herinrichtingsvoorstellen alleen de uitvoeringskosten worden vermeld. Zo wordt voorkomen dat de inrichting van bijvoorbeeld het Hoornsedijk (3) veel duurder lijkt dan de inrichting van het Hoendiep (11). De onderlinge kostenverschillen tussen de gebieden zijn wel zichtbaar en te verklaren vanuit de benodigde voorzieningen en aanpassingen.

Exploitatiebegroting

Op basis van het ontwerp voor drie nieuwe liggebieden en de Wilhelminakade is voor de uitvoering van drie liggebieden, te weten Hoornsedijk (3 ligplaatsen), Hoendiep (11) en Boterdiep (10) een exploitatiebegroting opgesteld. Voor de Wilhelminakade en het Boterdiep is een kostenindicatie opgenomen. Een exemplaar van de exploitatiebegroting ligt in de visietrommel ter inzage.

Kosten

De tot 01-01-2005 gemaakte kosten binnen het complex Watergang bedragen € 706.000,- en zijn hoofdzakelijk besteed aan planontwikkeling en procesbegeleiding. In 2000 is een uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld van € 613.000,-. In de loop van 2004 is de samenstelling van de projectgroep en de projectleiding gewisseld, mede hierdoor is het krediet overschreden.

De totale kosten van het project Watergang worden geraamd op netto € 2.581.000,-.

Afdracht van BTW aan de BCF-egaliseringsreserve is niet aan de orde omdat BTW-afroaming reeds heeft plaatsgevonden over de dekking.

Dekking

Op 20 december 2000 hebt u voor de voorbereiding en uitvoering van de structuurschets Watergang een uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld van

Door SDC en Stadsbeheer zijn uit beschikbare budgetten bijdragen aan het complex verstrekt tot een bedrag van	€	613.000,-
Voor de restant dekking van de nog te maken kosten van € 1.957.000,- stellen wij u voor een beroep te doen op de volgende gereserveerde middelen:	-	11.000,-
- keuzenota 2001: beleidsplanmiddelen 2002 (netto)	-	964.000,-
- keuzenota 2002: beleidsplanmiddelen 2003 (netto)	-	993.000,-

Totale dekking	€	2.581.000,-

Met deze dekking is de begroting sluitend.

Kredieten

Voor de verdere planontwikkeling en de uitvoering van het plan is het nu, rekening houdend met het reeds beschikbaar gestelde krediet, gewenst de beschikking te hebben over een aanvullend netto uitvoeringskrediet van € 1.968.000,- (exclusief € 199.000 compensabele BTW).

Voorstel

Op grond van het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

- I. in te stemmen met de nadere uitwerking en uitvoering van de herinrichtingsvoorstellen;
- II. in te stemmen met het maken van een nieuw bestemmingsplan (NUVOV);
- III. een aanvullend uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 1.968.000,- exclusief € 199.000,- compensabele BTW, met als dekking structureel nieuw beleid 2002 en 2003, post Watergang. De kapitaallasten bedragen € 161.000,- en worden voor € 79.000,- gedekt uit nieuw beleid Watergang begroting 2002 en voor € 82.000,- gedekt uit het budget nieuw beleid Watergang begroting 2003.
- IV. de gemeentebegroting 2005 dienovereenkomstig te wijzigen.

Bijlagen:

1. exploitatiebegroting Watergang
2. inventarisatie locaties nieuwe liggebieden